

YTTRANDE

Datum
2023-02-03

Dnr
2022/2329

Stockholms tingsrätt
Inges per e-post

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2023-02-03
MÅLNR: FT 3388-22
AKTBIL: 46

Mål nr FT 3388-22; Marie-Louise Grettve ./ staten genom Justitiekanslern angående skadestånd

Med anledning av tingsrättens föreläggande yttrar sig staten enligt följande.

PROTOKOLLET OCH PROCESSLÄGESÖVERSIKTEN

- 1 Staten har inga synpunkter på protokollet från den muntliga förberedelsen eller processlägesöversikten.

KOMMENTARER TILL MARIE-LOUISE GRETTVES YTTRANDE

Frågan om preskriptionsbestämmelsens legitima syften

- 2 Marie-Louise Grettve har önskat att staten ska förtydliga vilka legitima syften som upprätthåller preskriptionsbestämmelsen i 10 kap. 27 § andra stycket ÄPBL och som staten anser är av betydelse vid prövningen av om preskriptionsinträdet har varit proportionerligt.
- 3 I svaromålet redogörs för de syften som staten menar bär upp den aktuella bestämmelsen (se p. 63–67). Bestämmelsen syftar till att säkerställa rättssäkerhet (vari det ingår att eftersträva överrensstämmelse mellan rättsliga och verkliga förhållanden), att hindra att fastighetsmarknaden och kreditväsendet störs av en alltför långvarig osäkerhet avseende en fastighets fortsatta varande och att skydda potentiella svarandeparter från inaktuella krav som kan vara svåra att bemöta, samt att hindra den orättvisa som kan uppstå om domstolarna måste pröva överträdelser som ägt rum långt tillbaka i tiden utifrån bevisning som kan ha blivit otillförlitlig och ofullständig på grund av tidens gång.
- 4 Till undvikande av missförstånd ska här framhållas att statens uppfattning är att tingsrätten inte behöver pröva om något av dessa syften med begränsningen är legitimt i Europakonventionens mening eftersom parterna, efter den muntliga förberedelsen, är ense om detta.

Omständigheter av betydelse för proportionalitetsbedömningen

- 5 Rätten till domstolsprövning är inte absolut och undantagslös. Staten, som reglerar tillgången till domstolsprövning och avgör vilka

begränsningar som ska finnas, har i detta avseende viss bedömningsmarginal. När det, som i detta fall, är fråga om avvägningar mellan olika intressen är statens bedömningsmarginal särskilt stor.

- 6 Vad gäller de omständigheter som staten anser har betydelse för frågan om tillämpningen av preskriptionsbestämmelsen har utgjort en proportionerlig begränsning av rätten till domstolsprövning i Marie-Louise Grettves fall anför följande.
- 7 Preskriptionsfristen framgår tydligt av lagtexten. Tillämpningen av bestämmelsen är klarlagd genom rättspraxis (jfr NJA 2010 s. 96 och RÅ 82 2:61).
- 8 Vidare har preskriptionsfristens längd betydelse. I detta fall är fristen tio år och således väl tilltagen.
- 9 Marie-Louise Grettve har sedan augusti 2007 haft kännedom om de åtgärder som vidtagits på vägen. Staten ifrågasätter inte att hon varit aktiv i sina kontakter med kommunen och andra berörda vad gäller de problem hon upplever är kopplade till åtgärderna (se Marie-Louise Grettves yttrande den 5 september 2022, aktbil. 31, p. 2.6). Staten konstaterar dock att Marie-Louise Grettve – trots att hennes kontakter inte har resulterat i någon för henne godtagbar lösning på de upplevda problemen – har dröjt närmare sju år med att anmäla dessa förhållanden för tillsyn, och i förlängningen underställa dem domstolsprövning. Hennes agerande har alltså kraftigt bidragit till att preskription hann inträda under pågående handläggning.
- 10 Det som Marie-Louise Grettve, på grund av preskription, har gått miste om är en prövning av om hennes anmälan för tillsyn hade lett till ett rättelseföreläggande. Annorlunda uttryckt har prövningen avsett frågan om kommunen genom ett rättelseföreläggande ska ingripa mot åtgärder som påstås ha vidtagits utan marklov trots att ett sådant lov krävts. För prövningen av detta mål är det av betydelse att det saknas utredning om vilken påverkan, om någon alls, som de påstått lovpliktiga åtgärderna har haft på Marie-Louise Grettves fastighet.
- 11 Den fråga som prövningen skulle ha gällt berör dessutom inte bara Marie-Louise Grettve och kommunen, utan också andra fastighetsägare längs den enskilda vägen. Dessa har inte deltagit i det rättsliga förfarandet men har ett intresse av att frågan om rättelse inte kan prövas efter alltför lång tid.

Omständigheter av betydelse för kränkingsersättnings storlek

- 12 För det fall tingsrätten mot statens bestridande skulle komma fram till att tillämpningen av preskriptionsbestämmelsen har utgjort en överträdelse av Marie-Louise Grettves rätt till domstolsprövning, anser staten att följande omständigheter måste beaktas vid bedömningen av frågan om

skadestånd är nödvändigt för att gottgöra överträdelsen och i fråga om skadeståndets storlek.

- 13 Vid mindre ideella skador utgör ett erkännande av överträdelsen tillräcklig gottgörelse. Den ideella skadan är i sådana fall inte så stor att den behöver ersättas med pengar. I praxis har det ansetts att en rätt till ersättning förutsätter att skadan är av någon storleksordning och gränsen har dragits vid 10 000 kr (se prop. 2017/18:7 s. 66 med där gjorda hänvisningar).
- 14 Marie-Louise Grettves syfte med tillsynsanmälan synes ha varit att få sin infart återställd. Vid bedömningen av överträdelsens allvarlighetsgrad måste emellertid beaktas att hon själv förkastat flera föreslagna sätt att anlägga en funktionell infart åt henne (se svaromålet p. 86). Hon har härutöver haft andra sätt att på rättslig väg söka kompensation för det intrång i hennes äganderätt som hon upplever.
- 15 Marie-Louise Grettve har under hela förfarandet känt till den aktuella preskriptionsfristen (jfr aktbil. 31, p. 2.8). Hon har alltså varit medveten om att byggnadsnämndens möjligheter att ingripa mot överträdelser av ÄPBL genom ett rättelseföreläggande faller bort när tio år har förflutit från det att åtgärden vidtogs. Under hösten 2015 meddelades hon dessutom, av länsassessorn [REDACTED], dennas uppfattning att ”preskriptionsavbrott inte sker för att frågan är anhängiggjord” (se bilaga I). En fråga som Marie-Louise Grettve synes ha återkommit till även i tiden efter denna kontakt (se bilaga J, händelsenr 37). Marie-Louise Grettve har av dessa skäl haft anledning att informera sig om den praxis kring preskriptionsavbrott som etablerats. Att hon trots detta inte tydligare har fäst domstolarnas uppmärksamhet på behovet av skyndsam handläggning kan inte ses på något annat sätt än att det förhållandet att hennes anspråk har preskriberats under pågående rättsligt förfarande är självförvållat (jfr prop. 2017/18:7 s. 66 f.).

BEVISNING

- 16 Staten åberopar följande skriftliga bevisning.
 - i) Utlåtande från JW Entreprenad Bygg AB den 10 maj 2017 (bilaga E till svaromålet, aktbilaga 23),
 - ii) [REDACTED] brev till Marie-Louise Grettve den 28 november 2011 (bilaga F),
 - iii) intyg avseende väg ”[REDACTED]” från Marie-Louise Grettve den 31 januari 2006, med bilagd plan och vägprofil (bilaga G), och
 - iv) protokoll från byggmöten nr 1–12, under perioden 2006-11-29–2007-08-22, från entreprenaden ”[REDACTED]” (bilaga H).

Den skriftliga bevisningen i i-iv) åberopas till styrkande av att Marie-Louise Grettve har erbjudits en funktionell infart men förkastat dessa erbjudanden.

- v) E-postkorrespondens mellan [REDACTED], Länsstyrelsen Stockholm, och Marie-Louise Grettve den 10 november 2015 (bilaga I), och
- vi) Mark- och miljödomstolens dagboksblad i mål nr P 679-16, händelsenr 37, daterat 2022-04-06 (bilaga J).

Den skriftliga bevisningen i v-vi) åberopas till styrkande av att Marie-Louise Grettve har fått indikationer på att preskriptionsavbrott inte varit möjligt och att hon haft anledning att informera sig om den praxis kring preskriptionsavbrott som etablerats.

- 17 Staten avser att sakframställningsvis hänvisa till de övriga bilagor som getts in i samband med svaromålet och till Marie-Louise Grettves tillsynsanmälan den 2 september 2014 (bilaga 2 till stämmingsansökan).

På Justitiekanslerns vägnar

[REDACTED]

[REDACTED]

Bifogas:

- Bilaga F: [REDACTED] brev till Marie-Louise Grettve den 28 november 2011
- Bilaga G: Intyg avseende väg "[REDACTED]" från Marie-Louise Grettve den 31 januari 2006, med bilagd plan och vägprofil
- Bilaga H: Protokoll från byggmöten nr 1–12, under perioden 2006-11-29–2007-08-22, från entreprenaden "[REDACTED]"
- Bilaga I: E-postkorrespondens mellan [REDACTED], Länsstyrelsen Stockholm, och Marie-Louise Grettve den 10 november 2015
- Bilaga J: Mark- och miljödomstolens dagboksblad i mål nr P 679-16, händelsenr 37, daterat 2022-04-06